

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Næstved Kommuneskole
1903.

Næstved Kommuneskole

1903.

- I. Plan over Aarsprøven.
- II. Beretning om Skoleaaret 1902--03.
- III. Legemets Krav til Opdragelse.

Næstved.

Trykt i N. P. Christensens Bogtrykkeri.

1903.

Skolekommissionens Medlemmer:

Sognepræst *E. Bohn*, R. af Dbg., Formand.

Sagfører *Chr Fester*.

Brygger *M. Trap-Friis*.

Vejassistent *Hertz*, Aaderup.

Sognefoged *Chr. Larsen*, Grimstrup.

Skoleudvalgets Medlemmer:

Brygger *M. Trap-Friis*, Formand.

Sygehuslæge *H. Maag*, R. af Dbg.

Købmand *L. P. Ferdinand*.

Vejassistent *Hertz*, Aaderup.

Sognefoged *Chr. Larsen*, Grimstrup.

I.

Plan over Aarsprøven.

(De med * mærkede Klasser har Lokale i Skolen i Vinhusgade).

Onsdagen den 25. Marts.

Kl.			
8:	7. Drengekl.	Religion.	Hr. Beldring.
"	6. —	Dansk.	" Søegaard.
"	3. —	Regning.	" Hansen.
"	2. — *	Religion.	" Ødum.
"	1. — *	Regning	Frk. Henschel.
"	7. Pigeklasse	Naturhist.	" Knudsen.
"	6. —	Regning.	Hr. Ankersen.
"	2. — *	Dansk.	Fru Ibsen.
"	4. Fælleskl.	Religion.	Hr. Wulff.
10:	7. Drengekl.	Historie.	Hr. Søegaard.
"	6. —	Naturhistorie.	" Ødum.
"	3. —	Religion.	" Petersen.
"	2. — *	Dansk.	Frk. Henschel.
"	1. — *	Religion.	" Beldring.
"	7. Pigeklasse	Dansk.	Hr. Nielsen.
"	6. —	Geografi.	Frk. Knudsen.
"	1. — *	Regning.	" Andersen.
"	4. Fælleskl.	Regning.	Hr. Jensen.
1:	7. Fælleskl.	Dansk.	Hr. Hansen.
"	6. —	Naturhistorie.	" Ødum.
"	3. — A	Dansk.	" Wulff.
"	3. — B	Regning.	" Petersen.
"	5. Drengekl.	Geografi.	" Søegaard.
"	4. —	Dansk.	" Jensen.
"	5. Pigeklasse	Religion.	Frk. Thuesen.
"	4. —	Historie.	" Bojesen.
3:	7. Fælleskl.	Religion.	Hr. Ankersen.
"	6. —	Historie.	" Hansen.
"	3. — B	Religion.	" Nielsen.
"	5. Drengekl.	Naturhistorie.	" Ødum.
"	4. —	Regning.	" Larsen.
"	5. Pigeklasse	Geografi.	Frk. Bojesen.
"	4. —	Dansk.	" Thuesen.
5:	4. Pigeklasse	Regning.	Frk. Bojesen.

Torsdagen den 26. Marts.

Kl.			
8:	7. Drengekl.	Naturhistorie.	Hr. Ødum.
"	6. —	Religion.	" Beldring.
"	3. —	Dansk.	" Petersen.
"	7. Pigeklasse	Regning.	" Ankersen.
"	6. —	Historie.	" Nielsen.
"	3. —	Dansk.	Frk. Thuesen.
"	5. Fælleskl.	Geografi.	" Knudsen.
"	4. —	Dansk.	Hr. Wulff.
10:	7. Drengekl.	Fysik.	Hr. Hansen.
"	6. —	Historie.	" Søegaard.
"	7. Pigeklasse	Religion.	Frk. Knudsen.
"	6. —	Dansk.	Hr. Nielsen.
"	3. —	Regning.	Frk. Bojesen
"	5. Fælleskl.	Religion.	Hr. Jensen.
"	4. —	Naturhistorie.	" Ødum.
1:	7. Fælleskl.	Historie.	Hr. Hansen.
"	6. —	Geografi.	" Søegaard.
"	5. Drengekl.	Regning.	" Larsen.
"	4. —	Historie.	" Jensen.
"	5. Pigeklasse	Dansk.	Frk. Bojesen.
"	4. —	Naturhistorie.	" Knudsen.
"	2. Fælleskl B*	Regning.	Hr. Petersen.
"	1. — A*	{ Læsning og Skrivning. }	{ Frk. Andersen.
3:	7. Fælleskl.	Geografi.	Hr. Søegaard.
"	6. —	Regning.	" Ankersen.
"	5. Drengekl.	Religion	" Beldring.
"	4. —	Naturhistorie.	" Ødum.
"	5. Pigeklasse	Regning.	Frk. Bojesen.
"	4. —	Religion.	" Thuesen.
"	2. Fælleskl A*	Dansk.	Hr. Petersen.
"	2. — B*	Religion.	Fru Ibsen.
"	1. — A*	Regning.	Frk. Beldring.
"	1. — B*	{ Læsning og Skrivning. }	{ " Høyer.
5:	7. Fælleskl.	} Fysik.	Hr. Hansen.
"	6. —		

Fredagen den 27. Marts.

Kl.				
8:	7.	Drengekl.	Regning.	Hr. Beldring.
"	6.	—	Geografi.	" Ødum.
"	1.	—	* { Læsning og Skrivning. }	Frk. Beldring.
"	7.	Pigeklasse	Historie.	Hr. Nielsen.
"	6.	—	Religion.	Frk. Knudsen.
"	2.	—	* Religion.	Fru Ibsen.
"	1.	—	* { Læsning og Skrivning. }	Frk. Andersen.
"	5.	Fælleskl.	Historie.	Hr. Jensen.
10:	7.	Drengekl.	Dansk.	Hr. Søegaard.
"	6.	—	Naturlære.	" Hansen.
"	2.	—	* Regning.	" Ødum.
"	7.	Pigeklasse	Geografi.	Frk. Knudsen.
"	6.	—	Sang.	Hr. Ankersen
"	2.	—	* Regning.	Fru Ibsen.
"	1.	—	* Religion.	Frk. Andersen.
"	5.	Fælleskl.	Dansk.	Hr. Jensen.
1:	7.	Fælleskl.	Regning.	Hr. Ankersen.
"	6.	—	Dansk.	" Hansen.
"	3.	—	A Religion.	" Wulff.
"	3.	—	B Dansk.	" Nielsen
"	5.	Drengekl.	Dansk.	" Larsen.
"	4.	—	Religion.	" Søegaard.
"	5.	Pigeklasse	Naturhistorie.	Frk. Knudsen.
"	4.	—	Geografi.	— Bojesen.
"	2.	Fælleskl A*	Regning.	Hr. Ødum.
"	1.	—	B* Religion.	Frk. Høyer.
3:	7.	Fælleskl.	Naturhistorie.	Hr. Ødum.
"	6.	—	Religion.	" Ankersen.
"	3.	—	A Regning.	" Larsen.
"	5.	Drengekl.	Historie.	" Jensen.
"	4.	—	Geografi.	" Søegaard.
"	5.	Pigeklasse	Historie.	Frk. Bojesen.
"	2.	Fælleskl A*	Religion.	Hr. Petersen.
"	2.	—	B* Dansk.	Fru Ibsen.
"	1.	—	A* Religion.	Frk. Andersen.
"	1.	—	B* Regning.	" Høyer.
5:	7.	Fælleskl.	} Sang.	Hr. Ankersen.
"	6.	—		

Lørdagen den 28. Marts.

Kl.			
8:	7. Drengekl.	Geografi.	Hr. Ødum.
„	6. —	Regning.	„ Beldring.
„	6. Pigeklasse	Naturhistorie.	Frk. Knudsen.
„	3.	Religion.	„ Thuesen.
„	5. Fælleskl.	Regning.	Hr. Ankersen.
„	4. —	Historie.	„ Jensen.
10:	6. Drengekl.	Sang.	Hr. Ankersen.
„	5. Fælleskl.	Naturhistorie.	„ Ødum.
„	4. —	Geografi.	Frk. Knudsen.
10½:	7. Drengekl.	} Sang.	Hr. Ankersen.
„	7. Pigeklasse		

Kl. 1—4: *Haandarbejderne* fremlægges og bedømmes.

De ældste Klassers *Skrive-, Tegne-, Stile-* og *Regneprover* er fremlagt hver Eksamensdag i de enkelte Klasselokaler.

Gymnastikprøve og Sangprøve med de *yngrer* Klasser er afholdt umiddelbart før Eksamensdagene for at spare Tid.

Mandagen den 30. Marts.

Kl.	9:	Lærermøde angaaende Pigeklassernes Ordning for det kommende Skoleaar.
„	11:	Lærermøde angaaende Drengklassernes Ordning.
„	2:	Lærermøde angaaende Fællesklassernes Ordning.

Tirsdagen den 31. Marts.

- Kl. 8: Præmieuddeling og Omflytning i den store Skoles Gymnastiksal for Skolens ældste Klasser.
- „ 9: Meddelelse af Timetabel i de ældste Klasser.
- „ 10½: Omflytning af den lille Skoles Klasser i dennes Gymnastiksal.
-

Onsdagen den 1. April

begynder det ny Skoleaar.

II.

Beretning om Skoleaaret 1902—03.

Lærerpersonalet bestod af 10 Lærere, 8 Lærerinder og 2 Gymnastiklærere. Efter ca. 27 Aars samvittighedsfuldt Arbejde ved Kommuneskolen trækker Frk. Johanne Thuesen sig tilbage fra sin Virksomhed ved Skoleaarets Slutning.

Elevantallet har gennemsnitlig været 766, og Eleverne var fordelt i 24 Klasser, nemlig 7 Drengesklasser, 7 Pigeklasser og 10 Fællesklasser. 16 Klasser undervistes i Skolebygningen paa St. Peders Kirkeplads og 8 Klasser — de mindste Børn -- undervistes i Skolebygningen i Vinhusgade.

Den 31. December undervistes følgende Antal Børn i Byens Skoler:

i Kommuneskolen ..	730	(389	Dreng	og	341	Piger),
i Fællesrealskolen ..	340	(203	»	»	137	»
i Privatskoler	113	(15	»	»	98	»

Tilsammen 1183 (607 Dreng og 576 Piger), heraf udensogns. 74 (44 » » 30 »

Børnenes **Bogsamling** tæller 550 Bind, som udlænes gratis til Eleverne i de øverste Klasser; den har modtaget af Kommunen 50 Kr. til Fornyelse og Vedligeholdelse.

Lærernes Haandbibliothek tæller ca. 100 Bind -- særlig større Værker -- og har som sædvanlig modtaget 50 Kr. af Kommunekassen.

Enkemadam Jørgensens **Præmielegat** uddeltes til 8 flinke Børn med 10 Kr. til hvert. Ligeledes fik 25 Børn hver en Bogpræmie for stadig Skolegang.

Foreningen til Kommuneskolebørns **Bespisning** har i 3 Vintermaaneder i Skolens Bespisningslokale i Kælderetagen daglig ladet 67 Skolebørn bispise med 2 Retter varm Mad; 6 af Skolens Pigebørn har daglig udenfor deres egentlige Skoletid været behjælpelige med Madlavningen, Rengøringen, Opvarthningen og Opvadsknningen ved Bespisningen, ved hvilken i alt 4424 Portioner Mad uddeltes; hvert Barns Middag kostede $16\frac{1}{2}$ Øre.

Foreningen til **Beklædning** af trængende Konfirmander har i Aaret 1902 ydet Konfirmationsudstyr til 19 af Kommuneskolens Konfirmander.

Skolens **Sportsklub** har fortsat sine Øvelser i Kriket og Fodboldspil paa Ridemarken under en Lærers Vejledning. Ligeledes har Pigebørnene drevet Kurvbold og Fodboldspil paa Dyrskuepladsen under en Lærers Tilsyn.

Skolebade — tempereret Brusebad — har været tildelt hvert Barn hver 3. Uge paa Badeanstalten.

Skolens Sommertur foregik for de 150 ældste Børns Vedkommende til Frederiksborg, for de øvrige til nærliggende Skov eller Strand.

Af **Sparemærker** blev der paa Skolen solgt for ca. 450 Kr.

Antallet af Skoledage var 251.

Forsømmelserne var: Paa Grund af *Sygdom* $3,70$ pCt. (i Fjor $3,48$ pCt.), af anden *lovlig* Grund $1,15$ pCt. (i Fjor $1,13$ pCt.), *uden* lovlig Grund $0,15$ pCt. (i Fjor $0,24$ pCt.), for hvilke sidste der er betalt Mulkter til et Beløb af ca. 50 Kr.

Da **Udgiften** til Kommuneskolen anslaaes til ca. 27,000 Kr., vil hvert Barns Undervisning have kostet ca. 35 Kr. (i Fjor 30 Kr.)

Undervisningen har været ledet efter et Syvklasse-system, og Læseplanen, der har været trykt i tidligere Aarsberetninger, og som fra Skolen kan leveres de Forældre, der ønsker den for at kunne følge deres Børns Arbejde fra Klasse til Klasse, har været fulgt. Undervisningsfagene og disses ugentlige Timetal er fremstillet paa omstaaende Tabel. 60 Drenge har endvidere faaet Undervisning i *Mathematik* og *geometrisk Tegning*, idet den tekniske Skole gav dem Friplads i 6 Vintermaaneder med 6 Aftentimer om Ugen, og 30 Drenge blev af Byraadet bevilget hel eller halv Friplads i Sløjdskolen, hvor de i 4 ugentlige Aftentimer undervistes i *Træslojd*.

Undervisningsfagene og disses ugentlige Timetal fremstilles paa nedenstaaende Tabel:

	Religion	Dansk	Skrivning	Regning	Anskuelse- underv.	Historie	Geografi	Naturhistorie	Naturkæde	Sang	Tegning	Gymnastik	Haandarbejde	Tilsammen
Drengene														
I.	$\frac{1}{2}$	9	4	4	$\frac{1}{2}$					1		2		24 Timer
II.	3	8	4	4	$\frac{2}{2}$		$\frac{2}{2}$			1		2		24 »
III.	3	8	3	5		1	1			1		2		24 »
IV.	3	7	2	4		1	2	1		1	2	2		25 »
V.	4	7	2	4		1	2	1		1	2	2		26 »
VI.	3	7	2	3		2	2	1	1	1	2	2		26 »
VII.	3	6	1	3		3	2	1	1	2	2	2		26 »
Pigerne														
I.	$\frac{1}{2}$	9	4	4	$\frac{1}{2}$					1			2	24 Timer
II.	3	8	3	4	$\frac{2}{2}$		$\frac{2}{2}$			1			3	24 »
III.	3	7	3	5		1	1			1			3	24 »
IV.	3	7	2	4		1	2	1		1	1		3	25 »
V.	4	7	1	4		1	2	1		1	1		4	26 »
VI.	3	7	2	3		2	2	1		1	1		4	26 »
VII.	3	6	1	3		3	2	1		2	1		4	26 »

III.

Legemets Krav til Opdragelse.

»Stiller vi Krav til Skolen, saa har Skolen med fuldt saa megen Ret Krav at stille til os Forældre«.

(Herman Triers Foredrag for københavnske Arbejdere i Rømersgade).

I de sidste Aar, og ikke mindst i det forløbne Skoleaar, er der i Forbindelse med Forøgelsen af Skoletiden og Klasseantallet ved Kommuneskolen ofret forholdsvis meget for at fremme Børnenes legemlige Velbefindende og Sundhed: *Kommunen* har ofret Penge til Skolebade, til Anskaffelse af ny Gymnastikapparater og til Paaklædningsrum ved Gymnastiksalen, *Lærerpersonalet* har ofret Tid til ordnede Lege med saavel Dreng- som Pigebørnene og til kortere og længere Ture med deres Klasser, *private Forcninger* har ofret Kræfter, Penge og Tid til Skolebespisning og til trængende Børns Beklædning.

Desuagtet kan vor Skole ikke rose sig af, at den endnu har formaaet at vække synderlig Interesse i *Hjemmene* for Barnets harmoniske, legemlige Udvikling, og den kan derfor ikke undlade at paakalde -- ikke blot Kommunen om vedblivende god Hjælp, men -- særlig de enkelte Hjem om Bistand til, at Skolens Arbejde ogsaa for Børnenes legemlige Ud-

dannelse maa betragtes ikke som en Biting, men som den nødvendige Betingelse for, at Skolens Maal kan naas:

Mænd med faste Hjerter,
fromme, stærke Kvinder.

At en saadan Opfordring aldeles ikke er saa overflødig, som mange kunde antage, tør ses af en Del Kendsgerninger. En saa umiddelbar Sans som f. Eks. Renlighedssansen er ikke endnu skarpere, end at Skolebadene, der her finder Sted i Fortsættelse af den egentlige Skoletid, modtages af henved Tredieparten af Børnene med mundtlige Anmodninger fra Hjemmene om Fritagelse, i Regelen af intetsigende Grunde, som Skolen selvfølgelig maa kassere. Fremdeles kan enkelte Børn endnu i Aaret 1903 møde med Hud, Klæder og Fodtøj i en saa malproper Tilstand, at Hjemmets Vand og Børste maa erstattes af Skolens, før de propre Kammerater og Lærere eller Lærerinder med Glæde og Interesse for Undervisningen kan tage Plads ved saadanne Børns Side paa samme Bænk til Skolearbejde. Endvidere kan man finde, at enkelte Børn ustraffet kan have Lov til straks at tilsmudse de Klæder eller Fodtøj, som ved Skolens Mellekomst er dem skænket af private, medens naturligtvis de fleste Hjem sørger for, at Børnene altid holdes hele og rene. Endelig er Sansen for Gymnastikkens Betydning for Ilegemets Udvikling og Sundhed saare ringe; ja, Forældre kan udtale, at hellere maa Skolen lære Børnene at skure Trapper end at indføre Kvindegymnastik for at rette Pigernes runde Ryg og styrke deres Brystmuskler.

Her i Kommuneskolen staar Pigebørnene udeufor enhver planmæssig Legemsudvikling gennem Skolen, og dog synes det, som om Hjemmets Opdragelsesmaade maa gøre Gymnastiken i Skolen endnu nødvendigere for Pigerne end for Drengene. Deres Haandgering fængsler dem ofte ogsaa udenfor Skolen til en yderligere Stillesiddende og nøder dem til at indtage Stillinger, som hindrer Blodomløbet og Aandedrættets Frihed. Vel kunde Deltagelse i den daglige Husholdning ganske

vist paa mange Punkter frembyde en gavnlig Modvægt, men det træffer sig desværre hyppig, at Forældrenes Trang til at bringe deres Børn et Trin højere op, end de selv er naaet, afholder dem fra at gøre Børnene fortrolige med den daglige Husgerning; medens Moderen selv forretter Husets grovere Gerning, tilbringer Datteren Tiden ved Broderiet, Hæklingen, Bogen eller Tavlen.

Derfor er det ikke blot i den højere Skole, at man ser blege og trætte Ansigter og hører om stadig Hovedpine.

Og har Blegheden og de sløve Træk deres Grund i Hjemmets Fattigdom og daarlige Pleje, bliver Skolens Forpligtelse til fra sin Side at gøre, hvad gøres kan til Fremme af legemlig Kraft og Sundhed, kun saa meget mere indlysende.

Praktiserende Læge Struckmann foretog for 3 Aar siden i videnskabelig Interesse en Undersøgelse af Helbredstilstanden af samtlige Skolebørn i Næstved Kommuneskole, og af den Afhandling, han som Resultat af sine Undersøgelser offentliggjorde i »Ugeskrift for Læger« 1900 Nr. 21 og 22 skal her anføres et Uddrag angaaende den foreliggende Sag.

»Gentagne Undersøgelser har jo konstateret en Mængde Svagheder hos Skolebørn, mod hvilke der næppe findes bedre Middel, baade til at forebygge og bekæmpe dem, end den Kraft og Udvikling, som Legemsøvelser giver Børnens hele Konstitution, og det hvad enten de drives i Form af rationel Gymnastik eller under Form af ordnede Lege.

Herom hersker der jo saa fuldstændig Enighed hos alle sagkyndige, at det kun er beklageligt, at en saadan Enighed, som næppe kan være nogen bedre Sag værdig, endnu ikke har kunnet føre til det beskudne Maal, som 1 Times daglig Gymnastikundervisning eller Beskæftigelse med anden legemlig Idræt maa siges at være, og det for alle Skolebørn, for de yngre som for de ældre, for Piger som for Drengene og for Almuebørn som for de højere Skolers Børn. Har man som jeg nu ved disse Undersøgelser haft Lejlig-

hed til at se, hvor stor en Part af disse Skolebørn, der lider af legemlige Udviklingsfejl, og har man ydermere set de hyppige Holdningsanomalier, især hos Pigebørnene, tager man næppe Fejl, naar man siger, at Aarsagen hertil for en væsentlig Del maa søges i Mangelen paa ordentlige Legemsøvelser. Skulde der virkelig endnu være nogen, som ikke tror paa Nødvendigheden af Gymnastik for Børn, specielt Pigebørn, da vilde jeg ønske, at jeg kunde præsentere dem en Samling af de Børn, som jeg har undersøgt, i aflædt Tilstand, og saa bede disse Børn staa ret, man skulde da faa en Positur at se hos de mindre Drengene, der endnu ikke er kommen ind i Gymnastikkens Mysterier, og hos de aller fleste af Pigerne, for hvem Gymnastikken er og bliver et terra incognita, denne nemlig: ludende Hoved, spidst optrukne Skuldre, tilbagetrasket Bryst, fremskudt Mave og skrævende Ben. Dette Syn vilde sikkert virke mere overbevisende end de bedst skrevne Afhandlinger. Har man ikke Ret til at tro, at en stor Del af disse spinkle Børn med hult Bryst og rund Ryg ved Legemsøvelser maatte kunne faa redresseret en Del af deres Skavanker og saaledes blive bedre i Stand til som Mænd at tage Kampen for Tilværelsen op med større Modstandskraft og som Kvinder mere egnede til at blive Mødre for en stærk og sund ny Generation. Og har man ikke Ret til at tro, at de Kommuner, som ikke er bange for at ofre meget paa saadanne »uproduktive« Foretagender som deres Skolevæsen, alligevel vil faa deres udgivne Penge rigelig tilbage med Renter, derved at de er med til at skabe saadanne Værdier, som oplyste, sunde og stærke Arbejdere er for en Kommune, baade i al Almindelighed og specielt derved, at saadanne Arbejdere kun sjældent vil falde Kommunerne til Byrde. Men vil Kommunerne ofre meget paa deres Skoler, da skal de ofre det ikke alene for at berige Børnene med Kundskaber, men ogsaa for at styrke og udvikle dem legemligt til Livets Arbejde.

Skolen i det ny Aarhundrede, der er døbt »Barnets Aarhundrede«, vil snarere faa det Krav at stille til

Hjem og Kommune: stræb efter at udvikle eders Børns *Legeme* alsidigt i Retning af Sundhed, Styrke og Behændighed, for at det kan blive et villigt Redskab for Aanden og derigennem styrke Villien og Karakteren, end den tør stille Kravet om flere Kundskaber, saa meget mere som vor Tid giver rig Lejlighed for den unge til efter sin egentlige Skoletid at uddanne sine Aandsevner i den særegne Retning, som hans Anlæg og Lyst tilsiger ham.

Sætningen »Kundskab er Magt« har dog *Sundheden og det glade, barnlige Sind* til nødvendige Betingelser for sin egentlige Sandhed. Skolens, Hjemmets og Kommunens Opgave maa da være at værne om disse Grundbetingelser hos Børnene, og Følelsen for deres Betydning lægger vi bedst for Dagen gennem Handling.

Næstved Kommuneskole i Marts 1903.

Beldring.

Børnenes Forældre og enhver,
der interesserer sig for Kommuneskolen, indbydes til
at overvære Aarsprøven.